

Megjelentek a városrehabilitációs pályázatok

Megújuló települések

Több mint 64 milliárd forinttal segíti a települések fejlesztését az a december első napjaiban megjelent városrehabilitációs pályázati csomag, amely a kulturált városközpontok, a megújuló lakóövezetek és a korszerű közösségi szolgáltatások megteremtését támogatja. A település rangjának megfelelő szolgáltatások biztosítása, a leromlott városrészek rehabilitálása és ezeknek a település vérkeringésébe történő bekapcsolása, a kulturális örökségek védelme az önkormányzatok fontos feladata. Mindezek a lakosság életminőségét, a település népességmegtartó képességét jelentősen befolyásolják. A 2007–2013-as időszakban összesen 270 milliárd forint uniós támogatás révén fejlődhetnek a magyar települések.

A pályázati csomag célja, hogy olyan komplex projekteket támogasson, amelyek megvalósítása illeszkedik a városok hosszú távú fejlesztési stratégiájába. A programok összeállítása során figyelni kell a helyi vállalkozók bevonására. A korábbi pályázatokhoz képest újdonság, hogy a fejlesztési elképzeléseket a településen élők véleményének figyelembevételével kell megvalósítani.

A pályázati kiírások a városok nagyságának, ellátott funkciójának, valamint a települések fejlesztési lehetőségeinek figyelembevételével készültek el. A programok három fejlesztési területre koncentrálnak.

Funkcióbővítés

A konstrukció a városok, városrészek központi területeinek funkcióbővítését, illetve a meglévők korszerűsítését támogatja. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a város kedvezőbb környezetet tudjon biztosítani mind a lakosság, mind a betelepülő vállalkozások számára.

A program egy-egy kijelölt akcióterület integrált fejlesztését segíti. A projekt kötelező elemei a közösségi terek, köztulajdonban álló ingatlanok megújítása mellett a közösségformálást erősítő, helyi foglalkoztatást javító intézkedések, valamint a területen működő vállalkozások fejlesztésekre történő bevonása.

Uniós társfinanszírozás segítségével valósulhat meg többek között piaccsarnok korszerűsítése, múzeum, szabadidős létesítmények, közigazgatási épületek rekonstrukciója,

kis- és középvállalkozások kiskereskedelmi és szolgáltató egységeinek külső felújítása, barnamezős területek fejlesztése. Emellett rendezvények, játszó-, foglalkoztató házak, a fejlesztésekhez kapcsolódó helyi foglalkoztatási kezdeményezések is kaphatnak támogatást a projekt részeként. A programra a hét régióban több mint 41 milliárd forint áll rendelkezésre.

Szociális célú városrehabilitáció

A rehabilitáció célja a leromlott vagy leszakadó városrészek bekapcsolása a város fejlődésébe a fizikai környezet megújítása és a szociális problémák kezelése révén. A program a lakótelepek és/vagy halmozottan hátrányos helyzetűek lakta területek komplex megújítását támogatja. A pályázat ösztönzi a rehabilitálandó területen működő vállalkozások bevonását is. A beruházás során kötelező képzési és közösségfejlesztési programok megvalósítása, valamint – ha a fejlesztendő terület többlakásos épületekből, illetve szociális bér- lakásokból áll – a lakóépületek felújítása. Ezen felül lehetőség nyílik új szociális bér- lakások kialakítására, a meglévők felújítására, közterek, parkok kialakítására, közintézmények, kiskereskedelmi egységek által használt épületek külső felújítására. A hat régió-

óban meghirdetett program több mint 15 milliárd forinttal támogatja a fejlesztéseket.

Kisléptékű fejlesztések

A régiók kisebb településein egy-egy közterületre, utcára, épületre kiterjedő kisléptékű infrastruktúrális fejlesztések valósulhatnak meg a program keretében. A beavatkozások a településkép javítását szolgálják. Így például sor kerülhet középületek homlokzatának felújítására, műemlékek védelmére, parkok kialakítására, utak, járdák, hidak felújítására. A programban a hét régióban közel 8 milliárd forint áll rendelkezésre.

A pályázatok kedvezményezettjei a városi, települési, megyei önkormányzatok és intézményeik, központi költségvetési szervek és intézményeik, nonprofit szervezetek, valamint kis- és középvállalkozások.

A megyei jogú városok, illetve Budapest kiemelt projektek keretében valósíthatnak meg funkcióbővítő és szociális célú városrehabilitációt. A 2007–2008-as időszakban mintegy 29 milliárd forint áll majd rendelkezésükre. A felhívások a közeljövőben jelennek meg.

Az I. Nemzeti fejlesztési terv keretében, 2004–2006 között 36 városfejlesztési program indulhatott el 24,5 milliárd forint támogatással. Megszépülhetett többek között Miskolc, Gyula, Vác, Mohács belvárosa. Emellett látványos fejlesztések kezdődhettek el Szentesen, Dorogon, Tiszavasváriban és Baracson is.

Városrehabilitációs programok

Régió	Keretösszeg (milliárd forintban)
Dél-Alföld	6,495
Dél-Dunántúl	5,15
Észak-Alföld	6,833
Észak-Magyarország	9,193
Közép-Dunántúl	6,015
Közép-Magyarország	26,733
Nyugat-Dunántúl	4,05
Összesen	64,469

Forrás: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Egészségpólusok sürgősségi ellátás

A klinikák és a régiós súlyponti kórházak – egészségpólusok – korszerűsítésére, a sürgősségi betegellátás és a mentőszolgálat fejlesztésére, valamint az egészségügyben dolgozók képzésére jelennek meg több mint 90 milliárd forintos keretösszeggel európai uniós pályázatok decemberben. Nem ezek az Új Magyarország fejlesztési terv első egészségügyi témájú pályázatai: október végén a kistérségi járóbeteg-szakellátás fejlesztésére jelentek már meg kiírások.

A 2007 és 2013 közötti időszak európai uniós fejlesztéseit megalapozó Új Magyarország fejlesztési terv kiemelt célja az egészségügyi rendszer korszerűsítése. Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztésére ebben a hétéves időszakban több mint 311 milliárd forint uniós forrás jut, egészségmegőrzésre és egészségügyi humán erőforrás-fejlesztésre pedig majdnem 60 milliárd. Emellett a regionális operatív programokból további csaknem 110 milliárd forint fordítható a hét év alatt az egészségügyre. Ez összesen mintegy 481 milliárd forint.

A magyar lakosság egészségi állapota a legrosszabbak közé tartozik Európában. Az országon belül is jelentősek a különbségek, a társadalmi, gazdasági és területi egyenlőtlenségek e téren is megmutatkoznak. Különösen igaz ez a sürgősségi betegellátásra. Életek múlnak azon, hogy idejében megkapja-e valaki a szakszerű és korszerű segítséget, de ma nem egyenlők a túlélés esélyei az egyes kistérségekben.

A sürgősségi ellátást nyújtó intézmények köre összetett: az Országos Mentőszolgálat mellett alap-, járó- és fekvőbeteg-szakellátást

végző intézmények is találhatóak e körben. A fekvőbeteg-szakellátásban ország-szerte ma mindössze 37 kórházi sürgősségi betegellátó osztály működik a szükséges 60 helyett, és a szükséges 57 helyett csupán 35 kistérségben van mentőszolgálat.

A koraszülött és a súlyos állapotú csecsemők, gyermekek ellátását nehezíti, hogy a sürgősségi betegellátó osztályt működtető fekvőbeteg-szakellátó intézményekben a szükséges infrastruktúra ma még nem teljes. A sürgősségi ellátást szolgáló épületek jelentős része felújításra szorul, az orvos- és

kórháztechnikai eszközeik korszerűtlenek, átlagéletkoruk magas.

Területi egyenlőtlenségek

A magyar egészségügyben a kiemelt csúcshintézmények – az országos intézetek –, továbbá a legnagyobb aktív fekvőbeteg-szakellátási kapacitással rendelkező, regionális feladatokat ellátó kórházak mellett az orvostudományi egyetemek nyújtják a legújabb egészségügyi ellátásokat. Ugyanakkor az egyetemi klinikák és a kiemelt csúcshintézmények nagy része pavilonrendszerben működik, fenntartásuk költséges, épületeik átlagéletkora pedig meghaladja az 50 évet. Ezekben az intézményekben a géppark és a műszerállomány intézményenként és szakmánként eltérő képet mutat, nagyobb részükhöz nem felel meg a kor követelményeinek.

Az egészségügyi reform részeként megvalósuló beruházások és intézményi átalakítások igénylik az egészségügyben dolgozók szakmai tudásának fejlesztését. A rendszer átalakítása, egyes szakterületeken a feladatok csökkenése vagy megszűnése, másutt pedig a feladatok növekedése szükségessé teszi az egészségügyi szakdolgozók átképzését. Különösen alacsony a szakdolgozói létszám – és indokolt a képzés erősítése

– az onkológia, a rehabilitáció, a geriátria, a hospice, a pszichiátriai ellátás és diagnosztika területén.

Kórházak korszerűsítése

A klinikák és a régiós súlyponti kórházak korszerűsítését, valamint a sürgősségi betegellátás fejlesztését célzó európai uniós pályázatok a Társadalmi infrastruktúra operatív program keretében jelennek meg, összesen 84,5 milliárd forint értékben. Ennek legnagyobb része, mintegy 75 milliárd forint kifejezetten a klinikák és a régiós súlyponti kórházak rendelkezésére áll. A pályázat – a Középmagyarországi Régió kivételével – az orvos- és egészségügyi képzést folytató egyetemek, valamint régióként maximum egy, a legnagyobb aktív fekvőbeteg-szakellátási kapacitással rendelkező súlyponti kórház fejlesztését célozza. Az elnyerhető uniós támogatás mértéke 90 százalékos, a támogatás összege pedig legalább 2, de legfeljebb 12 milliárd forint.

Pályázni lehet a telephelyek és pavilonok számának csökkentését vagy megszüntetését elősegítő, korszerű (tömb)épületek kivitelezésére, épületek bővítésére, rekonstrukciójára és felújítására, energiatakarékos megoldások, megújuló energiaforrás bevezetésére, korszerű orvosi gépek és műszerek, valamint infokommunikációs rendszereszközök beszerzésére.

A 2008 januárja és áprilisa között benyújtható pályázatok keretében megvalósuló beruházások várhatóan 2011 közepére-végére fejeződhetnek be.

Sürgősségi ellátás

Pályázat szolgálja a kórházi sürgősségi - és ezen belül kiemelten a gyermek-sürgősségi - ellátás fejlesztését, összesen 9,5 milliárd forintos keretösszeggel. Pályázatot 2008 januárja és márciusa között nyújthatják be az intézmények fenntartói. Az uniós támogatás mértéke 90 százalékos, az elnyert támogatás összege pedig legalább 80, de legfeljebb 700 millió forint.

Pályázni új sürgősségi osztály kialakítására, meglévő sürgősségi osztály vagy fogadóhely magasabb szintűvé fejlesztésére, valamint korszerű-

sítésére lehet. A támogatható tevékenységek közé tartozik új épület építése, a meglévő épületek átépítése, felújítása, bővítése, fejlesztése, a gépészeti és energetikai korszerűsítés, valamint a helikopter-leszállóhely kialakítása, illetve fejlesztése. Mindezen túl az intézmények fenntartói pályázhatnak a sürgősségi osztályok eszközparkjának kialakítására, fejlesztésére, az orvosi gépek és műszerek cseréjére, valamint az infokommunikációs rendszer korszerűsítésére is.

A beruházások várhatóan 2011 elejére fejeződhetnek be.

A menetirányítási rendszer fejlesztése

Ugyancsak a sürgősségi betegellátás korszerűsítését, a betegek életésélyeinek javítását szolgálja az a kiemelt projekt, amelynek részeként

3,5 milliárd forint európai uniós forrás jut az Országos Mentőszolgálat mentésirányítási rendszerének fejlesztésére. Cél, hogy az ország területének legalább kilenczetedén a riasztástól számított 15 percen belül a helyszínre érkezhessenek a mentők. A gyors orvosi beavatkozás ugyanis legtöbb esetben kulcsfontosságú a maradandó károsodás elkerülése, nem egyszer pedig a túlélés szempontjából.

A projekt keretében egy-egy mentésirányítási rendszert fejlesztenek ki, amely gyors kapcsolat kialakítására képes a kórházi ellátórendszerrel is, elősegítve az optimális betegutak megvalósítását. A program tartalmazza az egységes mentésirányítási rendszer kialakításához szükséges informatikai és kommunikációs fejlesztéseket is.

Az egészségügyben dolgozók képzése

Az egészségügy átalakítása változások elé állítja az egészségügyben dolgozókat is. Éppen ezért az infrastrukturális fejlesztésekkel párhuzamosan az Új Magyarország fejlesztési terv kiemelt figyelmet szentel az egészségügyi dolgozók képzésére, különösen a hiányszakmákban.

A Társadalmi megújulás operatív program 2,8 milliárd forintos keretösszegű kiírása a tervek szerint 3000 egészségügyi dolgozó szakképzését és 5000 dolgozó továbbképzését teszi lehetővé. A pályázat a szakdol-

gozók és az orvosok képzési díját támogatja, elsősorban a fekvő- vagy járóbeteg-szakellátó intézmények hiányszakmáinak betöltése és a szükséges hatáskörfejlesztés érdekében, különösen az országosan is hiányszakmának minősülő területeken. Emellett a házi orvosi szolgálatok és az otthoni szakellátást nyújtó szolgáltatók is forráshoz juthatnak.

Mindezekhez kapcsolódóan 700 millió forintos keretösszeggel indul pályázat – februári benyújtási határidővel – az egészségügyi képzés és módszertan, valamint a kompetencia-, illetve hatáskörbővítő képzési formák szakmai anyagainak fejlesztésére, különösen az országosan hiányszakmának minősülő területeken.

További fejlesztések

További fejlesztések várhatóak 2008-ban is az egészségügy területén. A jövő év első félévében 50 milliárd forint keretösszeggel elindul a Struktúraváltoztatást támogató infrastruktúrafejlesztés a fekvőbeteg-szakellátásban című pályázat, amelyen a súlyponti és a területi kórházak igényelhetnek további uniós forrásokat. A pályázat célja, hogy az egészségügyi reform eredményeként kialakított koncentráltabb intézményi struktúra mind mennyiségi, mind minőségi tekintetben képessé váljon a racionális szükségleteknek megfelelő betegellátás biztosítására.

■ **Megkezdődtek a kifizetések.** Megkezdődtek az Új Magyarország fejlesztési terv pályázatainak kifizetései. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) tájékoztatása szerint november 30-án megtörténtek az első utalások. A mikro- és kisvállalkozások számára kiírt, egyszerű technológiafejlesztést célzó pályázat nyertes vállalkozói szeptember óta nyújtják be elszámolásukat. A pályázatokat kezelő Magyar Gazdaságfejlesztési Központ a benyújtástól számított 60 napon belül kiegyenlíti a számlákat. Az uniós pályázatok utófinanszírozásosak, azaz először a pályázónak meg kell valósítania a fejlesztést, amelyhez elnyerte a támogatást, és csak utólag, a számlák alapján kapja meg a pénzt.

A NFÜ várakozása szerint még az idén több száz millió forint kifizetése történhet meg. Az igazi kifizetési dömping jövőre, illetve a következő években lesz. 2008-ban már több százmilliárd forint jön be az Új Magyarország fejlesztési terv forrásaiból. Ezt egészíti ki az első Nemzeti fejlesztési terv, amelynek több mint 80 százalékát fizették már ki, így 540 milliárd forint támogatást folyósítottak több mint 15 800 projekthez.

Az adatok szerint a 2007-2013-mas ciklus pályázatai közül eddig 156 jelent meg, közel 1200 milliárd forint értékben. Ebből 32 pályázat már le is zárult. Összesen csaknem 6000 pályázat érkezett be, ebből mintegy 2500 támogatott, 600 elutasított, a többről folyamatban van a döntés. A kormány ez év júliusában 258 kiemelt fejlesztést fogadott el, a második körben újabb 71-et, ennek eredményeképpen újabb 1600 milliárd forintot meghaladó beruházások valósulhatnak meg.